

مصاحبه با مدیر محترم گروه حسابداری سرکار خانم سمانه آقا کاظم شیرازی

۱. در نظام دانشگاهی ایران به طور کلی و در دانشگاه علم و فرهنگ به طور خاص این رشته تحصیلی دارای چه ظرفیت‌ها

و چالش‌هایی است؟

دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری به منظور آموزش تخصصی حسابداری با تاکید بر بکارگیری رویکردهای استراتژیک و تجزیه و تحلیل‌های منطقی در تصمیم‌گیری‌های مالی تدوین گردیده است تا از این طریق بتواند مدیران توانمندی را در حوزه‌های مختلف تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی از جمله مدیران عامل، مالی، صنعتی، بررسی‌های اقتصادی و مشاوران مالی تربیت نماید. دانش‌آموختگان این دوره قادر خواهند بود تا با فرموله کردن مسائل، شناسایی اطلاعات مربوطه برای تجزیه و تحلیل مسائل بکارگیری منابع اطلاعاتی مختلف موجود در بخش‌های مختلف سازمان در تجزیه و تحلیل‌های خود و مشخص کردن منابع اطلاعاتی خارج از شرکت برای مواردی نظیر میزان فروش رقبا و... بستر مناسب برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری منطقی و پویا را در مسائل فراروی سازمان فراهم نموده و بدین طریق دستیابی به اهداف و چشم‌اندازهای سازمان را تسهیل نمایند.

توسعه روزافزون فناوری در صنایع و ایجاد تغییر و تحول در سیستم‌های تولید، پیچیدگی و تغییرات شدید سازمان‌ها و محیط‌های اقتصادی، بازرگانی و صنعتی، مسئولیت‌های خطیری را در سیستم اقتصادی و اجتماعی جامعه بر عهده حسابداران محول نموده است. افزایش سطح رقابت در عرصه بین‌المللی، فناوری‌های نوین و تغییر در فرآیند کسب و کار موجب شده تا شناسایی هزینه‌ها در کنار فرایند بهایابی که به کمک حسابداران مقدور است، پویایی و اهمیت بیشتری نسبت به قبل پیدا کند. مدیران واحدهای تجاری خواهان یک منبع حامی و پشتیبان اطلاعاتی هستند که آنان را در اتخاذ تصمیمات بهتر یاری نماید و حسابداران می‌توانند با علم به آخرین دستاوردهای علمی موجود در این زمینه بسیار کارا واقع شوند و در پی‌ریزی استراتژی شرکت و دستیابی به آن نقش کلیدی ایفا نمایند. همچنین توانمندی‌های حسابداران در تجزیه و تحلیل رویدادهای سنجش و ارزیابی رویدادهای اقتصادی، طراحی سیستم‌های اطلاعات، فرآیندهای تحلیلی و تفسیری ارزیابی‌های مالی و سایر زمینه‌های فعالیتی مدیران، نیاز به این حوزه از دانش را ضروری‌تر نموده است.

در شرایطی که در همه شرکت‌های معتبر دنیال بکارگیری حسابداری به عنوان یک ضرورت در متن تجربه روزمره بنگاه‌ها قرار گرفته و بسیاری از مدیران، موفقیت‌های خود را مرهون بهره برداری از اطلاعات سودمند و هدایتگر حسابداری می‌دانند، این مقوله در کشور ما بسیار مهجور واقع شده و سازمان‌ها و بنگاه‌های ما از دستاوردهای آن محروم و متخصصان مالی ما نسبت به آن بیگانه اند. هنگامی که در محیط‌های کسب و کار ما نیز رقابت معنی پیدا کند و اتخاذ استراتژی‌های رقابتی، دستمایه و تضمین کننده رشد و پایداری بنگاه‌ها قرار گیرد؛ بدون تردید، بهره مندی از مفاهیم، ابزارها و تکنیک‌های حسابداری برای گرفتن تصمیم‌های ارزش آفرین، اجتناب ناپذیر خواهد بود. بنابراین، معرفی و ترویج حسابداری در جامعه علمی، اقتصادی، و حرفه ای کشور بعنوان یک فرضیه ملی می بایست در دستور کار دانشگاه‌ها و مراکز علمی و حرفه ای معتبر کشور قرار گیرد.

یکی از چالش‌هایی که رشته حسابداری با آن مواجه است، فاصله میان دانشگاه و حرفه است؛ این مهم از طریق آموزش‌های کاربردی توسط استادان خبره و با رویکرد بکارگیری نرم افزارهای تخصصی حسابداری در آموزش‌های دانشگاهی محقق خواهد شد. این چالش در رشته حسابداری در تمامی دانشگاه‌های ایران مطرح است و دانشگاه علم و فرهنگ نیز از این قاعده مستثنی نیست؛ اما تنها راهکار بهبود شرایط دانشجویان در این رشته و افزایش مهارت‌های ایشان، آموزش‌های تخصصی کوتاه مدت و حرفه ای است که این مهم به واسطه رابطه دانشگاه علم و فرهنگ با جهاد دانشگاهی، از طریق مرکز آموزش‌های تخصصی کوتاه مدت امکان پذیر می باشد. هدف گروه حسابداری دانشگاه علم و فرهنگ آن است که با ارائه آموزش‌های کاربردی در کنار آموزش‌های تئوری به دانشجویان حسابداری عزیز بتواند آینده شغلی دانشجویان را بهبود بخشد.

در نهایت فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی ارشد در رشته حسابداری می توانند به عنوان مسئولان حسابداری و امور مالی، تخصیص منابع، سیستم‌های اطلاعات، تحلیل گر مالی، مشاور در امور سرمایه‌گذاری و بازار سرمایه، برنامه ریزی و کنترل مالی و ... در سازمانهای بزرگ و کوچک مشغول به کار شوند. این دوره با تجهیز دانشجویان به آخرین تکنیک‌ها و ابزارهای حسابداری، توانایی آنها را در تفسیر و به کارگیری اهداف استراتژیک، شیوه‌های تجزیه و تحلیل مسایل و رهبری سازمان ارتقا می بخشد و بدین طریق آنها را برای پذیرش و تصدی مسئولیت‌های بزرگی در سازمانها آماده می نماید.

۲. سیاست و راهبرد اصلی گروه در مسائل مختلف آموزشی و پژوهشی مربوط به رشته و دانشجویان چیست؟

با عنایت به این واقعیت که عملکرد شرکتهای عمدتاً بر مبنای تأثیرات مالی و اقتصادی آنها ارزیابی می‌شود، تصمیم‌گیری‌های خرد و کلان در سازمان‌ها نمی‌تواند بدون توجه به جنبه‌های مالی و اثرات آن بر سازمان و بر کل جامعه صورت پذیرد. به همین دلیل، امروزه استفاده از خدمات متخصصین و مشاورین مالی و حسابداری در سازمان‌ها یک امر اختیاری نیست؛ بلکه تبدیل به ضرورتی اجتناب‌ناپذیر شده است. دوره کارشناسی ارشد حسابداری در راستای توانمندسازی متقاضیان در این حوزه در نظر گرفته شده است. فارغ‌التحصیلان این مقطع علاوه بر امور حسابداری و اجرایی که در مقطع کارشناسی فرا گرفته‌اند؛ باید قادر باشند که در تصمیم‌گیری‌های کلان در بدنه مدیریتی سازمان‌ها نیز نقش مؤثری ایفا نمایند.

بنابراین گروه حسابداری برای افزایش سطح کیفی آموزشی دانشجویان، با دعوت از استادان برتر دانشگاه‌های دولتی ایران در تلاش است که توانمندی دانشجویان را در سطوح مختلف آموزشی، پژوهشی و حرفه‌ای افزایش دهد. در زمینه انتخاب موضوع برای پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد و انتخاب استاد راهنما و مشاور، گروه حسابداری انتخاب آزاد و آگاهانه را حق مسلم دانشجویان دانسته و امکان انتخاب استاد از میان اعضای هیات علمی سایر دانشگاه‌های دولتی نیز میسر شده است؛ در حال حاضر استادان راهنمای برخی از دانشجویان از دانشگاه‌های تربیت مدرس، الزهراء، شهید بهشتی، شاهرود و دانشگاه آزاد اسلامی، انتخاب شده است.

۳. اعضای هیأت علمی و شورای تخصصی گروه را معرفی بفرمائید.

گروه حسابداری در دانشگاه علم و فرهنگ در حال حاضر ۴ عضو هیات علمی به شرح زیر دارد:

- سمانه آقا کاظم شیرازی (مدیر گروه)
- مهدیه کامران (عضو هیات علمی)
- حمیدضا صالحی (عضو هیات علمی)
- ابراهیم نبیونی (عضو هیات علمی).

اعضای شورای تخصصی گروه حسابداری نیز که در زمینه سیاست گذاری و در این گروه فعالیت میفرمایند به ترتیب حروف الفبا:

• دکتر سمانه آقا کاظم شیرازی (مدیر گروه دانشگاه علم و فرهنگ)

• دکتر حمیده اثنی عشری (استادیار دانشگاه شهید بهشتی)

• دکتر یداله تاری وردی (دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی)

• دکتر جواد رضازاده (دانشیار دانشگاه تربیت مدرس)

• دکتر لیلا زمانی (استادیار دانشگاه خاتم)

• دکتر حمیدرضا صالحی (عضو هیات علمی دانشگاه علم و فرهنگ)

• دکتر محمد حسین صفرزاده (مدیر گروه دانشگاه شهید بهشتی)

۴. این رشته دارای چه تعداد واحد (اعم از نظری و عملی، الزامی و اختیاری) است؟

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری ۳۲ واحد می باشد که به شرح زیر طبقه بندی می گردد:

دروس پایه رشته حسابداری ۱۰ واحد، دروس تخصصی ۸ واحد، دروس اختیاری ۱۰ واحد و پایان نامه ۴ واحد است. شایان ذکر است پذیرفته شدگان رشته های غیر حسابداری و مالی لازم است حداکثر ۸ واحد درسی جبرانی را نیز بگذرانند. پذیرفته شدگان آموزش محور، به جای پایان نامه ۴ واحد درسی را در قالب دو سمینار ۲ واحدی می گذرانند.

سرفصل دروس به همراه چارت پیشنهادی گروه بر روی سایت دانشگاه، در قسمت آموزش دانشکده علوم انسانی در دسترس می باشد.

۵. گذراندن واحد پایان نامه در این رشته چه وضعیتی دارد و تابع چه شرایطی است؟

پیشنهاد گروه حسابداری آن است که دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد از ترم دوم تحصیلی خود، حوزه تخصصی مورد علاقه خود را انتخاب و سپس اقدام به انتخاب استاد راهنما با توجه به تخصص استاد مورد نظر داشته باشند. پس از طرح موضوع در شورای تخصصی گروه حسابداری و تایید کلیت موضوع مورد نظر دانشجویان می توانند اقدام به تکمیل پروپوزال خود زیر نظر استاد محترم راهنما و در صورت وجود، استاد مشاور نمایند. وظیفه گروه تصویب موضوع دانشجو در شورای تخصصی گروه حسابداری است.

دانشجویان محترم حداقل ۶ ماه بعد از تاریخ تصویب پروپوزال، می توانند نسبت به دفاع از پایان نامه خود اقدام نمایند. شایان ذکر

است دفاع از پایان نامه مشروط به اتمام واحدهای درسی دانشجویان می باشد. در طول یکسال اخیر، با همکاری استادان محترم گروه، اغلب پایان نامه هایی که به مرحله دفاع رسیده اند یک مقاله علمی مستخرج از پایان نامه خود را نیز منتشر نموده اند.

۶. برای نیمسال اول، چه تعداد واحد ارائه می شود؟

با عنایت به اینکه در طول سه ترم تحصیلی لازم است که دروس دانشجویان ارشد به اتمام برسد اغلب بین ۸ تا ۱۰ واحد بر اساس برنامه پیشنهادی استادان محترم، برای ترم اول ارائه می شود.

۷. به طور معمول واحدهای درسی هر نیمسال در چند روز هفته برنامه ریزی می شود؟

با توجه به شاغل بودن اکثر دانشجویان رشته حسابداری و همکاری با ایشان، له طور معمول برنامه ریزی در یک یا دو روز در پایان هفته البته با هماهنگی با استادان محترم دانشگاه انجام می شود. برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ برنامه ریزی برای روزهای پنجشنبه صورت پذیرفته است.

۸. به طور معمول امکان فراغت از تحصیل در کدام نیمسال تحصیلی فراهم است؟

از منظر سیستم اداری دانشگاه دفاع دانشجوی به شرطی که از زمان تصویب پروپوزال ۶ ماه گذشته باشد، حتی در ترم سوم آموزشی هم بلا مانع است. اما اکثر دانشجویان در پایان ترم سوم و یا چهارم اقدام به تصویب پروپوزالهای خود می نمایند که این امر عملاً تاریخ فراغت از تحصیل در این مقطع را به ترم چهارم و پنجم منتقل می کند. البته با توجه به مشغله های کاری بسیاری از دانشجویان حسابداری و عدم امکان تکمیل کار پژوهشی، دانشجویان در ترم ششم اقدام به دفاع می نمایند. شایان توجه است که برای ترم هفتم موضوع ادامه تحصیل دانشجویان باید در کمیسیون موارد خاص مطرح شود و دانشجویان باید با تخذ مجوز، ادامه تحصیل دهند. برای ترم هشتم به بعد نیز ضوابط خاص آموزشی را داراست که در صورت ایاد این شرایط به صورت موردی باید بررسی گردد. اما توصیه اکید به دانشجویان محترم آن است که در نهایت تا پایان ترم ششم اقدام به دفاع از پروپوزال خود نمایند.

۹. میزان و وضعیت قبولی دانش‌آموختگان گروه، در کنکور دکتری تخصصی و حرفه حسابداری چگونه بوده است؟

هر ساله تعدادی از فارغ‌التحصیلان دانشگاه علم و فرهنگ در مقطع دکترای تخصصی جذب می‌شوند و مصداق بارز آن مدرسین مدعو فعلی گروه حسابداری هستند که مقطع کارشناسی و یا کارشناسی ارشد خود را در دانشگاه علم و فرهنگ گذرانده‌اند و پس از اخذ مدرک دکتری در سایر دانشگاه‌های معتبر داخلی و یا خارجی، در حال حاضر مشغول به تدریس در دانشگاه هستند.

۱۰. دانشجویان و دانش‌آموختگان گروه چه موفقیت‌ها و دستاوردهای شاخص علمی و حرفه‌ای داشته‌اند؟

دانش‌آموختگان رشته حسابداری اغلب به عنوان حسابداران، حسابرسان و مدیران مالی در حرفه مشغول به فعالیت می‌باشند، که در حال حاضر نیز در میان دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاه علم و فرهنگ، کارشناسان رسمی دادگستری، حسابداران رسمی، مدیران مالی هلدینگ‌های بزرگ، تحلیلگران مالی و کارآفرینان متعددی وجود دارند. همچنین برخی از فارغ‌التحصیلان این گروه موفق به طراحی نرم‌افزار حسابداری و پیاده‌سازی آن در صنایع شده‌اند و این از افتخارات گروه حسابداری دانشگاه علم و فرهنگ است.